

Inserati se sprejemajo in velja trisopna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 6 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicijska na Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — "
za četrt leta . . . 2 " — "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je v Liogovih ulicah števil. 7.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Gibanje na Českem.

Česka narodna stranka se močno giba v svojih državopravnih nazorih; zdi se, kakor da je prišel odločilni čas, v katerem ima česka politika novo pot nastopiti. Dva slavna moža, Skrejšovski in Rieger stopila sta, prvi v „Brouseku“, drugi v „Pokroku“ v javnost. Kedar prvi možje naroda med časnikarje stopijo, so časi gotovo važni ali viharni. Stanje avstrijskih Slovanov, in tako tudi Čehov, je v resnici težavno. Če gredó v državni zbor, nič ne dosežejo, če ne gredó, je pa spet taka. Rieger se je enkrat izrekel, da morajo Čehi v pasivnosti ostati do leta 1877, kedar bo nova pogodba med Cislajtani in Ogersko; tačas, so mislili Čehi, se bodo Nemci in Madjari gotovo sprli, ker Nemci ne bodo hoteli več toliko plačevati, — in za Čeha bo čas prišel, da se oklenejo tiste stranke, katera jim bode več obljubila. Toda leto 1877 je minulo in česke nade se niso spolnile, Nemci niso in ne bodo Madjarom resno nasprotovali, dasiravno so se na svojih „partheitagih“ grozili, rajši se uklanjajo Madjarom, nego bi se pogodili s Čehi, ali Slovani sploh. Tako so in bodo k vsemu privolili, kar Madjari zahtevajo. Česka opozicija pa se bode prezirala kakor poprej. Skrejšovski je tedaj v „Brouseku“ proglasil izjavo, da stoji zdaj Čehi na križpotu, ali se morajo podati na pot aktivnosti, ali pa morajo v pasivnosti še za en korak naprej stopiti, ter skušati homatij na vzhodu se poslužiti v dosego svojih namenov. Povrnitev na pot aktivnosti, pravi Skrejšovski, bi našo stranko popolnoma dezorganiziralo in razdrlo; toraj svetuje, poprijeti se druge poti. Temu

nasproti pa stopi Rieger v „Pokroku“, ter pravi, da nihče nema pravice, samovoljno izdelavati narodnih programov, (torej tudi Skrejšovski ne) in da so le narodni zaupni možje in poslanci poklicani, da sklenejo z večino, kaj se ima zgoditi; in tej večini narodnih poslancev se mora vsak podvreči, ter je vsak, če ne izdajalec, vendar škodljiv narodni stvari, ako se sklepom večine ne podvrže. (To meri na Mladočehe). Videti je nadalje iz te izjave, da se bodo Čehi še zanaprej pasivne politike držali.

Akoravno ima pasivnost svoje slabe strani kakor članek priznava, vendar ni pravega uzroka popustiti jo, ker narodni poslanci so že vedeli, zakaj so jo sklenili, in tudi vedo, zakaj se je še drže. Rieger svari, da naj bi se Čehi ne prenačili, kajti vsaka reč ima svoj čas, pravi, kakor je sedaj za balkanske Slovane nastopil čas osvobodjenja, tako bode prišla tudi ura, ko se bo česko vprašanje rešilo. Za sedaj pa bi bilo nespametno od Rusije zahtevati, naj se ona z Nemčijo spre zaradi Česke, kajti ravno Nemčija (Prusija) neče samostojne Česke videti, in ustanoviti jo, reklo bi se, spreti se z Nemčijo. Pozabiti pa ne smemo, pravi članek, da je Rusiji le s pomočjo Nemčijo mogoče rešiti balkanske Slovane; ali hočemo tedaj Rusiji edinega zvestega zaveznika odvzeti? Ali ni bolje počakati, da se vzhodno vprašanje reši, in da pride za nas ugodnejši položaj? Dotistega trenutka pa, pravi članek, bodimo složni, in delajmo sami za se, da ne bomo taki berači, da se ne bo vsak našega prijateljstva branil. Tako Riegerov članek. Kdo ima prav, Rieger ali Skrejšovski? V tem ima gotovo Rieger prav, ko pravi, da ima vsaka reč svoj čas, in da

česko vprašanje še le na vrsto pride, do tje pa je treba potrpeti. Prav ima tudi, ko pravi, da se ne more od Rusije zahtevati, naj bi se že sedaj zaradi Čehov je z Nemčijo sprla, ter tako balkanske Slovane v nevarnost spravila, da njihovo vprašanje še za kakih trideset let nerešeno ostane; kajti, ko bi Nemčija Rusiji nasprotovati začela, bila bi Turčija rešena; Rusija se ne more s celim svetom ob enem vojskovati. Na drugi strani ima pa zopet Skrejšovski prav, ko pravi, da Čehom ne kaže celih deset let vstari taktiki ostati. — Naša misel je taka: Ali naj izstopi vsa opozicija iz državnega zbora, in potem naj tudi Čehi doma ostanejo; to bi kaj izdalo; ali pa naj še Čehi v zbor stopijo in tam oponirajo. Kakor dolgo pa bo en oddelek opozicije v aktivnosti, eden pa v pasivnosti, tako dolgo vsi skupaj ne bomo nič dosegli.

O novinarstvu.

II.

Kteri da so slabi časniki, zdaj vemo. Kako toraj se nam je obnašati proti njim? Škof Angerski piše v pastirskem listu: „Opominjamo vse vernike svoje škofije, da se ne naročajo na časnike, ki so občno znani po svoji sovražnosti do cerkve, da jih ne razširjajo, ne beró redno pod kaznijo težkega zadolženja.“ Pozneje sklicuje se v dokaz na encikliko Gregorija XVI. „Mirari vos“ in Pija IX. „Quantam curam.“ To je pač dovolj odgovora! Ne brati, tem manj naročevati in razširjevati. Kdor to zapoved prelomi, greši zoper cerkveno velévo, pa tudi zoper pravo božje, katero ukazuje ogi-

Jaroslav Čermak.

V najnovejši dobi pojavila sta se na slovanskem obzorju dva umetnika, dva slikarja, katerih slava se dan danes po vsem izobraženem svetu daleč razširja, in katerima celo Nemci, hudi protivnici in strastni preziratelji vsega, kar je slovansko, ne morejo prvenotva v slikarske umetnosti zanikati. To sta dva slovanska umetnika: Ivan Matejko s svojo poljsko šolo in Čeh Jaroslav Čermak.

Po teh dveh dosegla je slovanska umetnost zares svoj verhunec, po njima se je ona pokazala v vsej svojej dozdanj neodkriti idealni dražesti. Matejko in Čermak sta dva slikarja prvega reda, ter jima je težko tekmeča najti. Za nas Jugoslovane znamenit je posebno Jaroslav Čermak, ker je svojo veliko slavo dosegel ta umetnik večidel po slikah iz življenja hrvatskega naroda, kojega je čud in značaj vrlo dobro, kakor nobeden njegove stroke, do zdaj proučil. Po njegovih slikah spoznala se je prosvetljena, Evropa s tužnim narodom po Bosni in Hercegovini, njegovim čopičem videla je ona pred

seboj z živimi bojami naslikane tuge in nevolje, ki jih ta narod pred divjim barbarom trpi, pa nikar ne mislimo, da tudi to ni mnogo doprineslo, da je tako simpatično gledala in tudi še dandanes gleda vsa Evropa (razua turških bratov Madjarov) na mučeniško borbo na iztoku.

Jaroslav Čermak, potomec stare in ugledne patricijske rodovine, rodil se je v Zlati Pragi, prestolnici česke 1. avgusta 1831. Brat mu je bil žalibože prerano umrl slavno znani profesor in lečnik dr. Čermak, a sestra Marija živi mu še dandanes v Galiciji omožena z nekim knezom Čartoryskim.

V 16. letu stopi on v praško akademijo, kjer se je vedno med svojimi drugovi odlikoval. Tukaj je naslikal med ostalimi slikami znamenite svoje prvence: „Marij na razvalinah Kartage“ in „Urota Wallensteinovih drugov v Hebu.“ Burna doba 1. 1848 - 49 je prisilila tudi našega umetnika, da se je s svojo materjo in sestro iz Prage izselil, ter se podal na pot v Nemčijo. Potujoč upotrebil je mladi slikar vsako ugodno priliko za dovršenje svojega umetniškega talenta. Obiskal je pa umetniške šole

v Düsseldorfu in Monakovem, ter se je spoznal s tadašnjimi najglasovitnejimi umetniki kakor na pr. s Kaulbachom, Kornelijem, Lessingom in mnogimi drugimi. Ali pravega zadovoljstva njegovemu visokemu duhu ni mogla vsa nemška šola podati. Ko je pa za tem nekoliko časa pri Wappersu v akademiji antverpske sproved ter vedno prvo darilo dobival, prešel je v atelier slavnega belgijskega slikarja Louisa Gallaita v Bruselju, kjer se je tudi popolnoma v slikarji izuril. Tukaj je on naslikal krasno sliko, „Selitev Slovakov,“ ki mu je hitro lep glas v Bruselju razširila. In sam belgijski kralj je obrnil pozornost na mladega slikarja, ker je kupil to sliko, ter jo namestil v svojo privatno galerijo. Od tukaj pride kasneje v društvo z dr. Lad. Riegerom v Holandijo, a za tem se poda na potovanje po Evropi, ter dospé 1. 1858 tudi v naše kraje. Skoraj vso Hrvatsko, Dalmacijo, Bosno Hercegovino in Černo goro je prepotoval baveč se s svojimi slikarskimi študijami in preiskavajoč življenje in čud hrvatskega naroda. Po drugi pot prepotoval je on zopet 1. 1862 v društvu s svojim

bati se vsega, kar je zadržek dušnemu napredku in v tem skrbeti tudi za bližnjega.

Ne brati, tem manj naročevati, ker k nevernosti pristopi že naravnostno podpiranje in sicer gmotno. Tudi tu naj navedem pismo švicarskih škofov, da ne bo kdo rekel, da pišem po lastnih domišljijah: „Kdor sprejme v svojo hišo cerkvi sovražen list, se s tem vdeležuje vseh hudobij tega časnika. Denar, s katerim se naročiš na tak časnik, je podpora katero ji daješ, je prostovoljni davek, kterepla plačuješ sovražnikom vere in cerkve. In zakaj? Zato, da ima časnik večji vspeh. Tako pomagaš neposredno zoper cerkev, svojo mater, in puščaš dobro novinarstvo, ki cerkev zagovarja, revščini in slabosti.“ Žalibog! da se greši v tem obziru tudi pri nas le preveč, da še celo med duhovščino; (čul sem o farovžu, v ktere-rega so prihajali o svojem času trije iztisi „Naroda“, eden „Slovenca“ in nobeden „Danice“!) Seveda sklicujejo se na narodnost in kaj vem, na kaj še vse; pa katoličan ve besede Kristusove: „Kdor ljubi očeta ali mater bolj ko mene, mene ni vreden;“ če bi tudi ne bili prepričani, da zaradi narodnosti ni treba škodovati vere, da je marveč prava sreča narodu mogoča le v veri.

Najhuje se „a fortiori“ pregreši oni, ki duševno podpira slabe časnike, ki dopisuje v nje; kolikor vzmaga duh nad denarjem, toliko več škoduje s pisanjem, kakor z naročevanjem. Če je tudi namen dober in pisani članki nikakor ne nasprotujejo veri, ampak jo sami na sebi še podpirajo, vendar jih liberalni vredniki sprejemljejo le, da bi z njimi in pisateljevim poštenim imenom ali stanom zakrvali hudobne namene. Tako zaide strup popačenosti in brezbožnosti pod firmo takih lahkomišljencev v poštene družbe in jih sčasoma popači. Tako pomaga oni, ki meni morda podpirati dobro reč, božjemu in zdatnejemu razširjevanju nevere in brezarnosti.

To so negativne dolžnosti vsacega katoličana, ktere smo ob kratkem našeli; in kakor negativne so vezavne za vsakega, nikdo ni izvzet od njih; vezavne so v vesti. Pač žalostno je dušno stanje, velika lahkomišljenost onega, ki se pregreši zoper nje; prišel bo dan, ko bo spoznal in bridko obžaloval svojo zmotu; pa morda bo že prepozno!

mladim učencem slikarjem Hutaryem Dalmacijo, Hercegovino in Černo goro, ter preživel tukaj cela tri leta. Največ se je bavil v Cetinju, kjer je črnogorskemu knezu Nikici več slik slavne njegove porodice priredil. Ravno v tej dobi je bil planil vstanek hercegovski, ki je dal našemu umetniku priliko, da je mogel na svoje oči videti one strašne turške grozote in divjaštva, ki jih še tudi dandanes slovanski narod na jugu na sramoto prosvetljene Evrope trpi. Do takrat je videl samo Čermak naš narod kot krotko jagnje na domačem ognjišču, kjer živi v miru s svojimi, ali za vstanka videl ga je razjarjenega leva na krvavem borišču, kjer se bije in umira „za krst častni in sloboda zlatno“. Tukaj se začinja slavna doba Čermakovih slik, tukaj je upotrebil Čermak ves svoj veliki umetniški talent, da na razpeto platno naslika žive slike strašnih težav in muk svojih sorodnih bratov. L. 1866 krene Čermak na pot v Italijo, ki je zibelj umetnosti, ter se je precej časa zabavil v vseh znamenitejih talijanskih mestih, a posebno pa v starem Rimu. Zdaj pa živi stalno nastanjen v Parizu.

(Dalje sledi.)

Z bojišča.

Rusi so imeli 3. t. m. slovesni vhod v Sofijo ter v stolnici obhajali zahvalno službo božjo. Mesto je bilo vtrjeno le na vzhodni strani, general Gurko pa ga je prijel od severo-zahodne strani. To zapazivši so se Turki po noči na tihem iz Sofije umaknili proti Plovdviju; premožne Bulgare so odpeljali seboj, ranjene in bolne pa so popustili. Od l. 1434 krščanski vojaki do Sofije nikdar niso bili prišli. Po osvojitvi Sofije porinil je Gurko svojo predno stražo zopet nekoliko naprej, ob enem pa odposlal oddelek vojne, da se združi s Srbi, ki se pomičejo od Pirota. V boju pri Mirkovu padel je ruski general Ratalej, general Filosofov pa je bil ranjen.

Vsled hude zime vojaki silno trpé zlasti vojna velikega kneza carjeviča. Več dni se o nekterih oddelkih ni vedelo, kam da so prišli, eni so celo skoz 48 ur ostali brez živeža. Še huje se godi turškim vjetnikom, ki so jako slabo oblečeni in hudega mraza večidel nenavajeni, dasi ruski vojaki in tudi Bulgari jako usmiljeno z njimi ravna in skoraj vse prav po bratovski z njimi dele.

Turki se iz Bulgarije pomičejo proti jugu in Rusi jim počasi sledé. Glavna vojna turška se bode zbrala unkraj Balkana, v trdnjavah Ruščuku, Razgradu, Šumli in Varni pa bodo ostale le posadke, da bodo te trdnjave branile. Višje poveljništvo vojne turške prevzame Reuf paša, Sulejman paša pa bode načeloval vojni, ki se zbira pri Zlatici in ki bode skušala Ruse ustaviti na poti proti Plovdviju in Drinu.

Angleški list „Daly News“ poroča, da je tudi general Radecky pri Šipki prekoračil Balkan, ko so se bili Turki zaradi silnega mraza od odtot umaknili. Turška poročila pa trdijo, da so Turki še na Šipkinem klanecu in da se nadaljuje streljanje s topovi med Rusi in Turki.

Da si pri dosedanjih nezgodah Turki žele miru, je umevno. Nekteri listi so celo poročali, da so se turški in ruski pooblaščenici že sošli kar pa „Agence Russe“ zanikuje. Rusi marveč želé, da bi morala višja poveljnika vojaška prej skleniti premirje, preden se začno razgovarjati o sklenitvi miru, in angleški poslanec Layard je to turški vladi neki že vradno naznanil. Poveljnika bi pri sklepanju premirja določila meje med obema vojnama, potem pa bi morala Turčija pričeti obravnave zaradi miru. Turčija hoče v tem oziru svojo politiko, kakor se telegrafuje listu „Times“, vravnati po politiki angleški. Turški poslanci so večinoma vneti za sklenitev miru, če bode Rusija stavila ugodne pogoje. Te pogoje sicer še niso znane, pa Turčija bi bila boje pripravljena odstopiti Batum, dovoliti prosto brodarstvo skoz Dardanele, glede slovanskih dežel svojih pa sprejeti nasvete konferencije, Srbiji in Rumuniji pripoznati samostalnost, Črnigori pa dovoliti razširjenje mej. —

Črnogorci so po premirju, katero so bili sklenili z barkim poveljnikom, da so se zamogli iz mesta umakniti avstrijskemu varstvu izročeni ljudje, zopet začeli bombardirati na trdnjavo. Turki so iz trdnjave in iz ladij krepko odgovarjali, in mesto Bar, ki je v Črnogorski oblasti, z bombami zažgali. Turkom se v trdnjavi trda godi, vendar pa poveljnik trdnjave noče izročiti Črnogorcem.

Sultan odpovedi Damat-paša ni sprejel.

Rusi so zaseli Zlatico, Tašen in Petrišev, Turki pa so se umaknili proti Tatar-Bazardžiku. Tudi so še v Poibrenu in za Ihtimanom. — Vojna carjevičeva je imela okoli Osmanbazara nekaj prask, pri kterih so bili 3 vojaki ubiti,

11 pa ranjenih. Pri Omurkioiu so Rusi dobili 170 konj in druge živine.

Srbsko društvo „rudečega križa“ narodu českemu.

Bratje!

Ko se je bila v preteklem letu naša mala domovina Srbija vzdignila k boju za svobodo naših skozi stoletja podjarmljenih in tlačanih bratov v Turčiji, tačas ste nam dali mnogo dokazov živega sočutja za našo sveto reč, podpirajoč nas z milimi darovi v denarjih in drugem blagu, da smo z njimi zamogli postreči našim bolnikom in ranjencem v njih brezštevilnih potrebah. Prišla je danes zopet ura, ki nas pozivlja, da se moramo v novič obrniti do vašega sočutja in do vaše bratovske ljubezni.

Po kratkem odpočitku stopila je naša domovina zopet v krvavi boj z našim petstoletnim, smrtnim dušmaninom. Naše vojno čete, kojih zastave so oskrbljene in okinčane z napisom „Svoboda balkanskim Slovanom“, stojé že na turških tleh, in naši bratje prelivajo žlahtno kri, da kupijo za njo človeške pravice onim bratom, ki so dosedaj zdihovali pod turškim igom.

Borba bo krvava, in — žrtve bodo velike! Srbsko društvo „crvenog krsta“ (rudečega križa) ki je zamoglo lani, podpirano po sočutji in milodarjih naših slavjanskih bratov in drugih človekoljubov, zadostiti svoji nalogi in vstreči mnogoštevilnim potrebam naših bolnikov in ranjencev, — ono stoji danes pred isto veliko in težavno nalogo.

Mi hočemo storiti vse, kar bo v naših močeh, da izpolnimo svojo dolžnost. Pa naša sredstva so preslaba in preborna v primeri z mnogimi potrebami naših bolnikov in ranjencev, kojih bo sedaj več, ker se boj vrši v hudi zimi in v krajih, ki so jih naši sovražniki opustošili ter pokončali. Zato se bojimo, da ne bomo mogli zadostiti vsem potrebam, če nam ne pomagajo naši slovanski bratje in drugi človekoljubi po Evropi. V novič smo tedaj primorani, da se obrnemo do vas, česki bratje, ki ste nam lani toliko pomagali, da bi nam tudi letos pomogli lajšati žalostno osodo naših bolnikov in ranjencev.

Ker v vaši domovini v miru živite, tedaj lahko zamorete z malim žrtvami pomagati tistim našim slovanskim bratom, ki so v boju za slovansko svobodo onemogli ali ranjeni bili, in ki bodo vas in vaše otroke za te milodare blagoslavljali. V trdni nadi, da najde naša prošnja glasen odmev v vašem blagem bratovskem srcu, ki tako gorko in živo bje za slovansko reč, prosimo vas, da pošljete vse darove v denarjih ali drugem blagu na centralni oddelek društva „crvenog krsta“ v Belgradu.

Konečno prosimo vsa vredništva vaših listov, da ta oklic ponatisnejo in da se usmilijo srbskih bolnikov in ranjencev v tistej meri kakor lani.

Primito naš bratovski pozdrav!

Centralni oddelek „crvenog krsta.“

„Politik“, objavljač ta oklic, navdušuje Čehe za to reč, ter svetuje, naj se ustanové po Českem odbori domoljubnih gospoj, kateri naj darove nabirajo in neposredno „društvu crvenog krsta“ v Belgrad odpošiljajo.

Tudi nam Slovencem, ki smo Srbom še bliži nego Čehi, veleva bratoljubje in krščanska ljubezen, da se naših bratov usmilimo, ki prelivajo kri za slovansko svobodo in boljšo bodočnost, zato opozorujemo na omenjeni nasvet „Politike“, ki bode gotovo tudi med Slovenci našel radosten odmev. Veliko za svoje trpeče brate sicer res ne moremo storiti, toda

aramotno bi bilo, če bi mi Slovenci poslednji ostali med vsemi Slovani.

Politični pregled.

V Ljubljani, 9. januarja.

Avstrijske dežele.

Carjevič Rudolf je došel v London ter si je 3. t. m. ogledal razne imenitnosti v mestu. Tudi je obiskal vojvoda Cambridgea in grofa Beusta. Njemu pa so se poklonili italijanski poročnik, belgijski poslanec, knez Esterhazy in mnogi drugi. Ta teden obiše vojvoda in vojvodinjo Hamiltonsko. — Cesarica pa je došla 1. t. m. v Cottesbrooke in se je drugi dan vdeležila lova na lisice.

Delegaciji se snidete še le koncem meseca februarja zopet, med tem pa se izdelejuje poročilo o vnanji politiki grofa Andrasya. — Državnega zbora odsek, ki ima pretresati predloge o novi pogodbi, nasvetuje, da naj se od vlade nasvetovano povikšanje cola od petroleja zavrže in prestopi na dnevni red, ker bi imelo to povikšanje jako slabe posledke.

Na Ogerskem pa tudi v Cisli zbudile so premembe denarnega odseka glede pogodbe z avstrijskim Lloydom veliko hrupa in tarnanja zlasti po judovskih listih. Ker se tudi upravni svet omenjene družbe v Budapešti ustavlja od ministra Tisza nameravani upravni premembi, nekteri časniki sodijo, da bode zopet nastala notranja kriza, o kateri „Kelet Nepe“ piše: „Vse priča o novih premembah. Tudi mnenje vladine stranke to potrjuje.“

Hrvatska se pariške razstave ne bo vdeležila, ker je madjarska vlada zahtevala, da mora poleg hrvatskega napisati pri vsaki reči tudi madjarski napis, kar bi pa za Hrvatsko ne bilo dostojno.

Vnanje države.

Italijanski kralj je v soboto za pljučnico hudo zbolel. Po noči se je jako potil in mu je vsled tega nekoliko odleglo. Drugi dan pa se je bolezen zopet shujšala. Zdravniki sodijo, da ima kralj razua pljučnice tudi mrzlico.

Gambetta je obiskal razne ministre, da bi pozvedel, kako Italija sodi o vzhodnih zadevah, da se bode Francoska vedela ravnati, ker hoče tudi ona o tem važnem vprašanji že skoraj spregovoriti.

V Florencu so 7. t. m. pokopali generala Lamarmora. V imenu vlade se je spreveda vdeležil vojni minister Mezzacapo. Tudi turški poslanec Turkau-Bej se je vsled telegrafičnega povelja iz Rima podal v Florenc, da bi v imenu sultanovem generala spremil na pokopališče, ker se je Lamarmora v krimski vojkot višji poveljnik piemonteških vojnih čet vojskoval za Turčijo. Pogreb je bil jako slovesen.

Na Francoskem so imeli 6. t. m. občinske volitve, o katerih vradna poročila naznanjajo, da so za republikance, t. j. za sedanjo vlado ugodne. V Parizu so izvoljeni samo 4 konservativci, 4 manj, kakor doslej. — Vlada je na Angleškem poprašala, je li res, da Angleži merijo na Egipt, pa odgovorilo se ji je, da to ni res.

Rimsko-katoliški škof v Varšavi, Felinski, je bil pred 15. leti radi svoje nagnjenosti k poljskemu vstanku odstavljen in premeščen v notranjo Rusijo, kjer še zdaj živi pod nadzorstvom državnih organov z malo plačo. Po njegovem odvodu je dobil nadškofovski sedež v dani stolni kanonik Zvolinski. Pred nekaj tedni je ta škof umrl in stolni kapitel mu je volil za namestnika vrednika poljskega katoliškega časnika

„Revue“, P. Antona Sotkijeviča, kanonika v 25. letu, ki je sploh dobro znan. Carska vlada je potrdila to volitev vrlega moža. Kaže se tedaj, da hote Rusi poleg fizične svobode Jugoslovanom dati Poljakom svobodo versko.

Irski katoliki v Ameriki. Izmed desetih nadškofov v zedinjenih državah so 4 Irce, od 56 škofov je 29 Ircev in med 5200 duhovniki v tej državi jih pripada 3000 irske narodnosti. Katolikov je 6,500.000 od katerih je 4,000.000 Ircev.

Domace novice.

V Ljubljani 10. januarja.

(*Podobice svetnikov*) nam je poslal na ogled g. A. Müller iz Inšpruka. Te podobice s špicami so tako lepe in lične, da se smejo meriti z najlepšimi francoskimi. Ob enem jim je cena veliko nižji od onih francoskih, ker stane n. pr. 100 najkrasnejših podob le 2 gl. 75 kr., srednjih raznoterih 100 pa 2 gl., in manjih teda tudi prav ličnih 1 gl. 25 kr. Ker smo te podobice sami vidili, se popolno strinjamo s pohvalo, ki so jim jo priznavali razni listi, in založba (Kunstverlag) A. Müllerja v Inšpruku naj toplejše priporočamo častiti slovenski duhovščini. Podobice se zamorejo z listnico naročiti naravnost po pošti.

(*Iz poslednje seje deželnega odbora.*) Gosp. Ad. Obrezi, posestniku v Cerknici, se pošlje zahvalno pismo za deželnemu muzeju darovanih, v gozdu blizu Cirknice in Tržišča izkopanih različnih bronastih starin. — Posvetovalo in sklenilo se je o predlogih in poročilih za prihodnji deželni zbor, in da se razpiše natečaj zaradi oddaje deželnega gledališča za nemške gledališčne predstave leta 1878/9. — Občini Novomeški se je dovolilo pobiranje 25% občinske priklade na direktne davke za 1878. l., — občini Kranjski pa pobiranje 20% občinske priklade na vžitnino. „Nov.“ (*Pasji davek*) po 2 gl. od psa se bode pobiral v Ljubljani od 1. do 20. januarja.

Razne reči.

— Redka slovesnost za Ameriko se je vršila nedavno cerkvi Redemtoristov v Novem Jorku pri Najsvetejšem Odrešitelju. Bila je 25letnica posvečenja. Ta cerkev namreč ni samo v velikem mestu, temuč v celi škofiji novojorški edina, ki je posvečena. Nova stolna cerkev v Novem Jorku se je na zahvalno nedeljo 1877. l. prvič odprla občinstvu. Ta krasna in velikanska cerkev bo zdaj kmalo dodelana. Nad vhodom ima veliko okno, ki je 32 čevljev visoko in se kaj lepo vidi iz cerkve; na sredi je steber okrašen z mozaičnim delom. Cela stolnica ima 103 okna, ktera so vsa iz umetnega barvanega stekla s spodbudnimi podobami svetnikov. Največji okni ste pa na obeh koncih križnih perut, namreč vsako je po 70 čevljev visoko in 29 široko. Na enem so prizori iz življenja Kristusovega in na drugem iz življenja M. Device. Stolnica je dolga 334 čevljev, široka pa 176 čevljev. V enem letu bo dokončan ta kinč novojorškim katolicanom, a potrebovalo se bo še 500.000 dolarjev, ktere bodo zložili mnogi katoliški bogatini v srenji.

— Jugoslovenska akademija znanosti in umjetnosti v Zagrebu, in sicer filologiško-historički razred imel je včeraj 9. t. m. javno sejo, v kateri je dopisovalni ud, naš rojak M. Veljavec čital razpravo: „Naglas u mužkih substantivah na sugias (7. deklinacija)“

— Turška božja pota. Britiški kon-

zul v Seddah naznanja zanimiv opis božjih potov v Meko in Medino. L. 1876. so začeli dohajati romarji v sredi meseca avgusta, zadnji so pa prišli, ko je bil najkrajši dan. Vseh romarjev je bilo 28.779 prišlo v zaliv Seddah, dalje pa še 1000 Malajcev, 1700 severnih Afrikancev, 2200 Egipčanov in 1400 Arabov z bregov Rudečega morja. Iz Indije jih je prej dohajalo po 1500, ki so pa to leto izostali. Vse zbirališče pri svečanosti Eid el Akbar in pri končnem prazniku Muna se je štel na 200.000 ljudi. Sreča je bila, da se ni unela pri takej groznej množici kaka kužna bolezen, ker so se med popotniki v zgoraj omenjenem zalivu nahajale koze. Na Saratu, malem turškem parniku se je vračalo domov 400 ljudi meseca januarja, a potopil se je parnik na visokem morji in le osem ljudi si je rešilo življenje.

— Razpisane so notarijatske službe: v Bistrici, Krškem, Lašičah, Idriji, Kranjski gori, Ložu, Metliki, Tržiču, Radečah, Senožečah, Trebnjem in Vipavi; vse do 7. februarja t. l.

— Poduk verskega nauka bi bili v Turinu radi bacnili iz šol. Popraševali so se tedaj vsi očetje, katerih otroci obiskujejo šolo, za svet. Okrog 20.000 otrok obiskuje šolo in le okrog 30 vernih (?) očetov je izreklo željo, da naj se krščanski nauk po šolah opusti. Vendar je mestno svetovalstvo sklenilo, da naj bo ta poduk v posebnih urah in posebnih sobah, da bi imeli učenci večje težave, zoper kar so uložili pritožbe škof in mestni župniki.

— V Nemčiji tudi ne cvete pšenica. Ko so bile zadnje volitve v Offenbachu na Nemškem, je imelo 1600 meščanov volilno pravico; a med njimi jih 1200 ni moglo porabiti te pravice, ker so bili na davkih dolžni! Od ostalih jih je volilo 255.

— Stari denar. Kako nerado se kmečko ljudstvo loči od starih naprav, posebno od starega denarja, kaže nedavni dogodek na Parskem. V Pasavi je hotel neki kmet zamenjati za sedanji denar 2000 parskih bankovcev po dva gl., ki so pa, kakor je znano, že davno ob veljavo. Ko se mu je pa le premalo ponujalo za njegovih 2000 bankovcev, jih spravi kmetič v žep, rekoč: „Sčasoma bodo že dobili polno veljavo.“

— Protestanške cerkve je une dni nekdo obiskal v Rimu, ob času božje službe, da bi se prepričal, kako se obiskujejo. Našel je v cerkvi na trgu sv. Silvestra, kjer je pridigoval nek Amerikanec celih 14 oseb, med njimi ženo pridigarjevo, 9 ženskih in 4 moške. Po drugih pa ni preseglo število nazočih nikjer 7 oseb. In vendar radikalni časniki kvasijo, da protestanstvo ne hira.

— Pravljica o Černjajevu. Nedavno se je povrnil domov v Oreški okraj nek vojak zadunavske armade, bivši vsled rane nezmožnim spoznan za daljšo službo. Kakor se spodobi ruskemu mužiku, tako je prinesel tudi on pirog (kolač) in preste ne le svojim, ampak tudi otrokom onega posestnika, pri katerem je služil do začetka vojske. Razumi se, da so se vsi razveselili nepričakovanega gosta. Neprenehoma so ga izpraševali o vojski in poslušali ga niso samo sorodniki in njegova družina, ampak naravno pripovedovanje prostega vojaka je zanimalo tudi omenjenega posestnika in njegove goste.

Pripovedoval je o činih generala Skobeleva, imenoval ga je „Jurija zmagovalca“ zlasti zato, ker jezdi general vsakrat na belem konji in v belej obleki s svojimi četami skoz naj silovitejši neprijateljski ogenj; ali kroglje se

ga ne dotaknejo, „zato ker je zagovorjen proti njim.“ „Zato ga pa car pošilja na nevarna mesta. Za Skobeljeva in Černjajeva dati svoje življenje ni težavno, ker ona dva sta očeta naših bratov. Černjajev to je junak! Naša vojska bi bila prišla z njim čez Balkan noter do samega Carigrada — ali rekli so nam obrniti. On ne pregleda samo svojega vojaka, ampak tudi turško vojsko s pogledom skoz in skoz.“

Ko se mu je ugovarjalo, da Černjajev živi zasebno na Petigorskem daleč od bojnega šuma, in da je bil za Balkanom general Gurko, je pa rekel: „To je le slepenje; že vlani je razpisal turški sultan veliko nagrado za njegovo glavo, zato mu je ukazal sedaj car, da bi ga bašibozuki preveč ne iskali, imenovati se Gurkom.“

Tako si Černjajevga obstavko pojasnuje prosti ruski narod, ki ne pozna krivega modrovanja. V njegovih mislih se je dobro vkoreninila predstava o Černjajevu kakor o prvem bojevalcu za svobodo podjarmljenih bratov, zato ne more razumeti, da bi se dalo drugo dejanje slovanske vojske, katero se igra sedaj na bulgarskem polju, zvršiti brez vrhovne vdeležbe Mihaela Gregoroviča Černjajeva. Ker se ne sliši to spominsko ime mej junaci sedanje vojske, si ga je ljudstvo samo izmislilo pod imenom Gurka. Večja čast bi se ne mogla skazati obema, piše „Grazdanin.“

— Pogorelcem v Ovčji Njivi na Dolenjskem, v občini mirnski, so cesar iz lastnega premoženja podelili 250 gld.

— Č. g. Luka Možina, misijonar iz severne Amerike, se je iz Janzabana in Rima, kjer je bil na božji poti, 8. t. m. zopet vrnil v Ljubljano.

— Divja surovost se pogostokrat razodeva zlasti med kmečkim ljudstvom ob Savi. Na Bregu pri Kranji je na Silvestrov večer neka omožena babura ubila svojega brata, ki je šel za njo v krčmo, da bi jo spravil domu. Popivala je naprvo s 4 enakomiselnimi tovariši žganje, potem pa je šla, kakor piše nekdo iz Kranja „Tagblattu“, plesat na pod. Ko pride brat za njo, ga tako močno s polenom vdari po glavi, da mu razbije črepinjo in se možgani razškrpe po podu. Ravno tam je isti večer 6 paglovcev ubilo nekega fanta. Neki posestnik je slišal krik in je šel k oknu ter je videl, kaj so nečloveški zločinci počenjali z napadenim. K sreči je pa spoznal vse ter jih precej drugi dan naznanil sodniji, kakor piše L. Ztg. Duhovniki uče, svare, in priporočajo mir in ljubezen, pa njihove pridige nimajo zaželjenega vspeha, ker jih starši pa tudi posvetna gosposka v njihovem prizadevanju premalo podpirajo. Dokler se hudodelniki ne bodo kaznovali ostreje, se ni nadejati boljših časov. Z živino je treba ravnati po živinski, in nekteri ljudje so res hujski od neumne živine!

— Prepoved. Kranjska deželna vlada je prepovedala živinske kože iz Srbije vvaževati v deželo, da bi se ne zatrosila živinska kuga.

Listnica vredništva.

G. L. v A. Čudno se nam zdi, da ste prezrli pojasnilo na dopis iz Ambrusa v št. 138 „Slov.“ l. 1877 med raznimi rečmi. Ker omenjeni dopis ni bil tako sestavljen, da bi bil sum letel na kako natančneje zaznamovano osebo, posneli smo iz poslanice vse bistvene reči, kakor se lahko prepričate, drugo pa, kar bi bilo letelo na to ali uno osebo, smo opustili. Upamo, da vam bodo to zadostilo, ker bi moralo vredništvo sicer biti vsegavedno, če bi hotelo po nekterih splošnih stavkih vedeti, koga da ta ali uni ravno v mislih ima. Tedaj brez zamere.

Umrlj so:

Od 5. do 7. januarja: Jakob Tome, gostič 66 l., za pljučnico. Marija Pogačar, gostinja 63 l., in Jožef Mekinec, branjevec 73 l., oba za vtriplj. pljuč. Anton Svete, gostič 61 l., za rakom.

Eksekutivne dražbe.

10. jan. 3. Pugel s Podgore, 1. Strah iz Ilavegore oba v Lašičah. 3. Markovič iz Studenca. 3. Antonič s Brega. 3. Kristan iz Studenca. 3. Peskar iz Velikih les vsi v Zatičini. 3. Coinik iz Drame. 3. Gramer z Nove gore. 3. Šmic iz Plemberga. 3. Keše iz Golobinjeka. 3. Murgel iz Jablana, vsi v Novem mestu. 2. Bramor iz Malih Poljan, v Mokronogu. 2. Zadnikar iz Dobrave, v Ljubljani. 1. Jenko z Visokega, v Kranji.

11. jan. 3. Gregorič v Novem mestu. 2. Želko iz Narina. 2. Dolenc iz Postojne. 3. Doleš iz Orehka. 2. Krelb iz Velike Pristave vsi v Postojni. 3. Klepec iz Cerkevša, Gerdežič iz Dobrvice, oba v Metliki. 3. Čuk iz Lom, v Idriji. 2. Bilc iz Bistrice. 2. Tomšič iz Knežaka oba v Bistrici.

Vabilo k naročevanju

„SLOVENCA“.

„Slovenec“ velja kakor dozdej:

Za Ljubljano:

Na dom pošiljan za celo leto	9 gl.	— kr.
„ „ „ „ pol leta	4 „	50 „
„ „ „ „ četrt leta	2 „	30 „
„ „ „ „ en mesec	— „	80 „

V administraciji sprejeman:

Za celo leto	8 gl.	40 kr.
„ pol leta	4 „	20 „
„ četrt leta	2 „	10 „
„ en mesec	— „	70 „
posamezne številke	— „	7 „

Po pošti:

Za celo leto	10 gl.	— kr.
„ pol leta	5 „	— „
„ četrt leta	2 „	50 „
„ en mesec	— „	90 „
posamezne številke	— „	8 „

Za bogoslovce, dijake in učitelje:

Za celo leto	6 gl.	— kr.
„ pol leta	3 „	— „
„ četrt leta	1 „	50 „

List pošljemo vsem dosedanjim naročnikom. Kdor se ne misli naročiti, naj ga pošlje nazaj, ker ga sicer smatramo kot naročnika. Tudi prosimo tiste gospode, ki naročnine še niso poravnali, da bi to storili prej ko mogoče, da tudi mi poravnamo račun v tiskarni.

Naročnina se pošilja najceneje po poštnih nakaznicah (Postanweisungen)

opravništvu,

Stari trg, hiš. št. 16.

Telegrafične denarne cene 9. januarja.

Papirna renta 62.35 — Sreberna renta 66.80 — Zlatarenta 74.45. — 1860letno državno posojilo 113.40 Bankine akcije 810 — Kreditne akcije 205.20 — London 119.55 — Srebro 103.90. — Ces. kr. cekini 5.66. — 20 frankov 9.58.

Denarstvene cene 8. januarja.

Državni fond.	Denar.	Blago.
5% avstrijska papirna renta	63.40	63.55
5% renta v srebru	66.95	67.10
4% renta v zlatu (davka prosta)	74.60	74.70
Srečke (lozi) 1854. l.	108.50	109.—
„ „ 1860. l. celi.	113.20	113.60
„ „ 1860. l. petinke	123.—	123.50
Premijski listi 1864. l.	136.75	137.50
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	98.50	99.50
Kranjske, koroške in primorske po 5%	90.—	91.—
Ogerske po 5%	77.75	79.—
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	86.—
Sedmograške po 5%	76.—	76.60
Delnice (akcije).		
Nacijonalne banke	800.—	802.—
Unionske banke	65.—	65.20
Kreditne akcije	209.—	208.25
Nižoavstr. eskomptne družbe	720.—	730.—
Anglo-avstr. banke	94.—	94.25
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gld. a. v.	159.50	160.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	118.—	120.—
„ „ 50 „ „ „	62.—	63.—
Buđenske „ 40 gld. a. v.	29.—	29.25
Salmove „ 40 „ „ „	39.50	40.—
Palfi-jeve „ 40 „ „ „	28.—	28.50
Clary-jeve „ 40 „ „ „	28.—	28.50
St. Genois „ 40 „ „ „	32.75	31.25
Wandischgrätz-ove „ 20 „ „ „	25.25	25.75
Waldstein-ove „ 40 „ „ „	21.75	22.50
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	5.62	5.64
Napoleonsdor	9.52	9.53
Srebro	103.75	108.90

Koristno naznanilo prečast. duhovščini!

Tovarna za izdelovanje voščenih sveč, lastnina

Alojzija Bader-ja v Gorici,

ki je bila odlikovana s srebrno svetinjo in častnim diplomom pri svetovni razstavi v Parizu leta 1855, na Dunaji leta 1873, ravno tako pri razstavah v Gorici 1854, Monakovem 1855 in Trstu leta 1871, priporoča svoje sveče iz čistega voska od čebel po nizkih cenah, ki se ne kidajo in ne onečediijo altarja; gorijo mirno in se počasi povžijejo.

Cerkvena oskrbnitva plačajo lahko koncem leta. Vsaka naročba se hitro in natančno izvršuje po pošti ali železnici. (5)

Lepa hiša

z enim nadstropjem blizu nunskega samostana v Gradišči na pokojnem kraju se prodaja prostovoljno s prav ugodnimi pogoji. Le nekaj gotovega kupnega plačila se tirja; drugo zba na hiši vpisano ostati.

Kdor želi kaj več o tem zvedeti, naj se oglasi pri opravništvu „Slovenca“. (3)

Prostovoljna prodaja mlina.

V prav prijetnem kraju na Kranjskem pri iztoku reke „Kerke“ na prav močni vodi se prodaja mlin, katerega suša in povoden ne ustavlja. Ima pet tečajev s stopami. Tudi je lepa prilika si postaviti žago ali kovačnico. Zraven je zemljišča blizu treh oralov; tudi hostna in pašniška pravica. Hiša ima štiri sobe; dalje so tu potrebne kleti, kasča, skedenj, stanica za mrvo, dva živinska hleva in kozolec s šestimi razdeli. Vse je v prav dobrem stanju ter se bo oddalo po nizki ceni. Kdor želi to posestvo kupiti, naj se oglasi ali pismeno ali še bolj prav osebno pri posestniku

Franco Bregar-ju na Kerki.

(2)

P. Obergurk bei Pösendorf.

Pri založniku H. Ničmanu je na svitlo prišla

Slovenska kuharica

ali

navod navadna in imenitna jedila okusno skuhati,

spisala in na svitlo dala

Magdalena Bleiweisova.

Da so bukve „Slov. kuharica“ občinstvu jako priljubljene in koristne, dokaz temu je urna razprodaja prvega natisa, ker je pa drugi natis pomnožen in tudi popravljen z novo in staro mero, upamo, da bodo naše slovenske kuharice radostno po njih segale.

Cena mehko vezane 1 gl. 50 kr., terdo vezane 1 gl. 80 kr. (2)

Priporočilo.

Podpisani se prečastiti duhovščini vljudno priporoča za prenovljenje starih ali izdelovanje novih altarjev in vsih dotičnih reči ter obeta pošteno delo in kolikor mogoče po nizki ceni.

Tudi naznanujem, da imam v zalogi mnogovrstne okvirje in podobe za cerkve ter tudi dva izdelana križeva pota za manjše cerkve po 60 in 90 gld. (3)

Za dosedanje zaupanje se vsim lepo zahvaljuje

Leopold Götzl,

zlatar in podobar v Ljubljani.

Blažnikovi cecidi v Ljubljani.